

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/145/2015
Identifikačné číslo spisu:	7812202392
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7812202392.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Obec Brzotín, Mariáasyho námestie 167, Brzotín, zastúpenej JUDr. Vlastimilom Klepáčom, advokátom v Košiciach, Krmanova 16, proti žalovanému E., bývajúcemu v C., zastúpenému JUDr. Petrom Frajtom, advokátom v Košiciach, Garbiarska č. 5, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 10 C 44/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. septembra 2013 sp. zn. 2 Co 417/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa podanou žalobou pôvodne domáhala určenia, že kúpna zmluva uzavretá medzi ňou a žalovaným formou notárskej zápisnice W., W. z 2. septembra 1998, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v k.ú. F., diel 3 s výmerou 1980 m² a diel 6 s výmerou 1493m² v celosti, ktoré tvoria časť parcely č. XXXX/X - orná pôda podľa zamerania geometrickým plánom č. XXXXXXXXX-X-XX Geoplánu C. z parcely č. XXX, XXXX/X na LV č. XXX je absolútne neplatná. Taktiež sa žalobkyňa domáhala určenia, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti v k.ú. F., diel 3 s výmerou 1980m² a diel 6 s výmerou 1493m² v celosti, ktoré tvoria časť parcely č. XXXX/X - orná pôda podľa zamerania geometrickým plánom č. XXXXXXXXX-X-XX Geoplánu C. z parcely č. XXX, XXXX/X na LV č. XXX, ktoré boli predmetom prevodu kúpnej zmluvy formou notárskej zápisnice W., W. zo dňa 2. septembra 1998. Okresný súd Rožňava rozsudkom zo 14. marca 2011 č.k. 6 C 174/2007-186 zamietol žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 2. septembra 2008 a vylúčil na samostatné konanie určenie, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností v k.ú. F. diel 3 s výmerou 1980m² a diel 6 s výmerou 1493m² v celosti, ktoré tvoria časť parcely č. XXXX/X - orná pôda podľa zamerania geometrickým plánom č. XXXXXXXXX-X-XX Geoplánu C. z parcely č. XXX, XXXX/X na LV č. XXX, ktoré boli predmetom prevodu kúpnej zmluvy formou notárskej zápisnice W. zo dňa 2. septembra 1998. Uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 30. novembra 2011 sp. zn. 5 Co 167/2011 a nadobudol právoplatnosť 3. januára 2012. Predmetom konania teda zostala žaloba

týkajúca sa určenia vlastníckeho práva k uvedeným nehnuteľnostiam.

Okresný súd Rožňava rozsudkom z 5. septembra 2012, č.k. 10 C 44/2012-46 žalobu žalobkyne zamietol a zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 966,65 € na účet jeho právneho zástupcu. Okresný súd v záhlaví rozsudku (nesprávne) uviedol, že predmetom konania je určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, z odôvodnenia rozsudku však nepochybne vyplýva, že predmetom konania a rozhodnutia súdu bolo určenie vlastníckeho práva, ktorého sa žalobkyňa domáhala. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd v rámci predbežnej otázky posúdil platnosť kúpnej zmluvy (túto posúdil ako platnú) a následne sa zaoberal otázkou určenia vlastníctva. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy, ktorá bola uzavretá v súlade s Občianskym zákonníkom, zákonom č. 369/1990 Zb. a zákonom č. 138/1991 Zb. o majetku obci. Za nedostatky v zápisniciach zo zasadnutí obecného zastupiteľstva nemôže zodpovedať žalovaný, toto je zodpovednosť žalobcu. Žalobca v konaní nepreukázal, aby mu patrilo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, preto súd žalobu zamietol. O náhrade trov konania voči žalovanému súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že úspešnému žalovanému priznal náhradu trov v konaní vedenom na súde prvého stupňa vo veci určenia neplatnosti kúpnej zmluvy (sp. zn. 6 C 174/2007) ako aj vo veci určenia vlastníckeho práva (sp. zn. 10 C 44/2012).

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 12. septembra 2013 sp. zn. 2 Co 417/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z neho vyvodil aj správny právny záver, dôvody rozsudku súdu prvého stupňa sú správne, výstižné a presvedčivé.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., pretože rozhodnutia oboch súdov (prvostupňového a odvolacieho) sú nepreskúmateľné z hľadiska obsahu ich odôvodnenia ako aj použitia platnej právnej úpravy. Žalobkyňa usúdila, že vo veci sú dané všetky dôvody obsiahnuté v ustanoveniach § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Podľa názoru žalobkyne súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, nevysporiadal sa s viacerými vykonanými dôkazmi. Odvolací súd podľa názoru dovolateľky sa nevysporiadal v rozhodnutí s námietkami (nedostatkami), ktoré žalobkyňa uviedla v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa. Nedostatočným odôvodnením napadnutých rozhodnutí bolo podľa názoru dovolateľky porušené jej právo na spravodlivý proces. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (vid' § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238

ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolanie žalobkyne nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku (§ 238 ods. 1 O.s.p.), najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a napadnutý je potvrdzujúci rozsudok, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p. Dovolanie žalobkyne nie je preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Vzhľadom na uvedené by prípustnosť dovolania žalobkyne mohla založiť len procesná vada konania uvedená v § 237 O.s.p. toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa v dovolaní namieta, že súdmi jej bola odňatá možnosť konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

K dovolateľkou tvrdenému odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť v dôsledku toho, že - ako uvádza - napadnuté rozhodnutie, je nedostatočne odôvodnené.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo 3. decembra 2015 Stanovisko, ktorého právna veta uvádza, že „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami, a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci *García Ruiz*

proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

Prihliadajúc na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa) spĺňa vyššie uvedené kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., a preto ho možno považovať za preskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia (1/ čoho sa žalobkyňa domáha a z akých dôvodov, 2/ aké je stanovisko žalovanej k žalobe, 3/ aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, 4/ aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), 5/ aké právne normy na vec aplikoval, 6/ ako tieto normy vyložil, 7/ ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, 8/ aké právne závery vyplývajú vo vzťahu k podanej žalobe), súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia, ale aj ich obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa naplňajú najmä kritéria určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti a presvedčivosti rozhodnutia. Odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 2 O.s.p. Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa stotožnil aj s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu, pre zdôraznenie jeho správnosti poukázal na uvedené skutočnosti. Vysporiadal sa aj s odvolacími námietkami žalobkyne, ktoré vyhodnotil za nedôvodné.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zrozumiteľne a podrobne objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu (viď v podrobnostiach odôvodnenia rozsudkov), nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

Pokiaľ žalobkyňa namieta, že zisťovanie skutkových podkladov pre rozhodnutie súdov nebolo správne, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Dovolateľka zastúpená kvalifikovaným zástupcom (advokátkou) v dovolaní uplatňuje aj dovolacie

dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (súdom vyčíta, že konanie pred nimi trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci). Jedná sa predovšetkým o časť dovolania, v ktorej argumentuje, že súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci, nezistili rozhodné skutočnosti pre rozhodnutie, na niektoré dôkazy neprihliadli, iné nesprávne vyhodnotili, alebo ich nevykonali. K týmto argumentom v dovolaní dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na dovolateľkou uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná žalobkyňou tvrdená procesná vada uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšiel najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešnému žalovanému nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.